

Sygn. akt IV U 1646/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Bebłot

Protokolant: Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 roku w C.

sprawy Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o składki

na skutek odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 13 października 2016 roku Nr (...) -RKS-209-V

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od odwołującego Z. M. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt IV U 1646/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 października 2016 roku nr (...) -RKS-209-V Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że Z. M. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 27.704,33 zł, w tym:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku w kwocie 12.697,24 zł plus odsetki za zwłokę w kwocie 12.831,00 zł;
- z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku w kwocie 1/100,09 zł plus odsetki za zwłokę w kwocie 1.076,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść przepisów art. 46 ust. 1, art. 32, art. 83 ust. 1, art. 24 ust. 2, art. 27 ust. 1 i art. 26 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 roku w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

Odwołanie od powyżej decyzji wniósł Z. M., zarzucając naruszenie art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji wydanie decyzji określającej jego zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku, jak również z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za w/w okres, pomimo że należności te w świetle naruszonego przepisu ulegają przedawnieniu z upływem 5 lat od dnia, w którym stały się wymagalne, a zatem w chwili obecnej organ rentowy nie ma prawnej możliwości przymusowego dochodzenia roszczeń z tytułu zaległych składek. Nadto ubezpieczony zarzucił naruszenia art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, poprzez pominięcie okoliczności, że złożył on wniosek o umorzenie należności składkowych w trybie przewidzianym w/w ustawą, a zatem sporne należności winny zostać umorzone.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że jego zobowiązanie z tytułu należności składkowych określone w zaskarżonej decyzji uległo przedawnieniu, bądź też zmianę decyzji i umorzenie należności składkowych, w związku ze złożeniem przez niego wniosku o umorzenie w trybie ustawy abolicyjnej. Nadto ubezpieczony wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania sądowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 16 grudnia 2013 roku nr 393 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że Z. M., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność, podlega obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2005 roku do 28 lutego 2009 roku. Jednocześnie organ rentowy ustalił dla ubezpieczonego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za poszczególne miesiące w/w okresu.

Odwołanie Z. M. od powyżej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 11 marca 2015 roku, IV U 378/14, który uprawomocnił się z dniem 28 kwietnia 2015 roku.

W związku z uprawomocnieniem się decyzji z dnia 16 grudnia 2013 roku, pismem z dnia 2 marca 2016 roku organ rentowy poinformował odwołującego, że wszczął z urzędu postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na którą na dzień 2 marca 2016 roku składają się należności z tytułu:

1. składek na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w łącznej kwocie 24.899,24 zł, w tym należność główna 12.697, 24 zł plus odsetki za zwłokę w kwocie 12.202,00 zł;
2. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w łącznej kwocie 2.126,09 zł, w tym należność główna 1.100,09 zł plus odsetki za zwłokę 1.026,00 zł,

Nadto organ rentowy wezwał ubezpieczonego do złożenia w terminie 7 dni pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek

na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń pracowniczych na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów.

Odpis powyższego pisma odwołujący otrzymał w dniu 18 marca 2016 roku, jednakże w zakreślonym terminie nie zajął stanowiska w sprawie.

Pismem z dnia 9 maja 2016 roku organ rentowy poinformował Z. M. o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się w terminie 7 dni z zebranymi dowodami i materiałami oraz możliwości wypowiedzenia się co do ich treści.

Odpis powyższego pisma odwołujący otrzymał w dniu 27 maja 2016 roku, jednakże nie skorzystał z przysługujących mu uprawnień.

W dniu 13 października 2016 roku organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję nr (...)

(v. akta rentowe, akta sprawy IV U 378/14 Sądu Okręgowego w Częstochowie)

W dniu 12 stycznia 2015 roku Z. M., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1551), złożył wniosek o umorzenie nieopłaconych należności składkowych. W związku z koniecznością ustalenia wysokości składek podlegających i nie podlegających abolicji, postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015 roku organ rentowy zawiesił postępowanie w przedmiocie umorzenia należności składkowych.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W myśl z kolei art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny, w tym fakt, że w okresie od 1 listopada 2005 roku do 28 lutego 2009 roku Z. M. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia oraz fakt, że składki te nie zostały przez odwołującego opłacone, jest między stronami niesporny.

Jednocześnie odwołujący nie kwestionował w żaden sposób wysokości stwierdzonego zaskarżoną decyzją z dnia 13 października 2016 roku zadłużenia

z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zaś analiza dokonana w tym zakresie przez Sąd z urzędu nie wskazuje na żadne nieprawidłowości.

Odnośnie podniesionego przez odwołującego zarzutu przedawnienia należności składkowych ustalonych zaskarżoną decyzją, należy wskazać, że zgodnie z przepisem art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, w brzmieniu obowiązującym

w okresie, w którym powstały sporne zaległości składkowe, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Jednocześnie zgodnie z wprowadzonym do ustawy w dniu 20 lipca 2011 roku przepisem art. 24 ust. 5f, w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 roku, nr 138, poz. 808), którą między innymi dodano do ustawy systemowej cytowany powyżej art. 24 ust. 4f, do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, nieopłaconych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich dochodzenia, stosuje się art. 24 ust. 5f i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W przypadkach, o których mowa w ust. 1, okoliczności uzasadniające zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określone w art. 24 ust. 5f i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uwzględnia się również wtedy, gdy okoliczności te wystąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (ust. 2).

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu są należności składkowe za okres od listopada 2005 roku do lutego 2009 roku, a zatem zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami mogłyby one stopniowo ulegać przedawnieniu dopiero poczynając od dnia 16 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z nowelizacją art. 24 ust. 4 ustawy systemowej dokonaną ustawą z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 roku, nr 232, poz. 1378), poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy nowelizującej, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41b ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku.

Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (ust. 2).

Jak wynika z treści powyższego przepisu, część zaległości składkowych odwołującego przedawniłaby się według przepisów dotychczasowych, zaś dla części od dnia 1 stycznia 2012 roku rozpoczęłby się nowy pięcioletni termin przedawnienia. Jak wskazano powyżej, pierwsza ze spornych należności składkowych (składki za listopad 2005 roku), według dotychczasowych przepisów uległaby przedawnieniu z dniem 16 grudnia 2015 roku. Ponieważ jednak należność ta powstała przed dniem 20 lipca 2011 roku i na ten dzień nie była przedawniona, została objęta przepisem art. 24 ust. 5f, zgodnie z którym w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Jak wynika z akt kontroli znak(...), w dniu 27 czerwca 2013 roku organ rentowy wszczął postępowanie w sprawie niezłożenia przez Z. M. korekt dokumentów rozliczeniowych, tj. imiennych raportów miesięcznych i deklaracji rozliczeniowych z wykazanymi podstawami wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od

1 listopada 2005 roku do 28 lutego 2009 roku za ubezpieczoną R. Z. oraz w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie naliczania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za okres od 1 listopada 2005 roku do 28 lutego 2009 roku. Powyższe postępowanie zostało zakończone w dniu 28 kwietnia 2015 roku, kiedy to uprawomocniła się opisana w części ustaleniuowej uzasadnienia decyzja ZUS z dnia 16 grudnia 2013 roku nr (...). W związku z powyższym w okresie od 27 czerwca 2013 roku do 28 kwietnia 2015 roku termin przedawnienia spornych w niniejszej sprawie należności składkowych był zawieszony, w konsekwencji czego żadna z tych zaległości nie uległa przedawnieniu do dnia 2 marca 2016 roku, kiedy to zostało wszczęte postępowanie dotyczące obowiązku opłacenia należnych składek, które ponownie zawiesiło bieg przedawnienia tych należności.

W związku z powyższym sporne należności składkowe za okres od 1 listopada 2005 roku do 28 lutego 2009 roku nie uległy przedawnieniu, co czyni zarzut odwołującego w tym zakresie bezzasadnym.

Podobnie bezzasadny jest zarzut odwołującego naruszenia art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1551) – dalej „ustawa abolicyjna”, poprzez pominięcie okoliczności, że złożył on wniosek o umorzenie należności składkowych w trybie przewidzianym w/w ustawą, a zatem sporne należności winny zostać umorzone.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że oczywiste jest, że ewentualnemu umorzeniu w trybie ustawy abolicyjnej mogą podlegać jedynie należności istniejące

i ustalone. Wobec powyższego, w celu rozpoznania wniosku Z. M. o umorzenie należności składkowych z dnia 12 stycznia 2015 roku, organ rentowy w pierwszej kolejności musi ustalić wysokość zaległości z tego tytułu, w tym uprawomocnić musi się zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja z dnia 13 października 2016 roku.

Nadto w myśl art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

- 1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub
- 2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

W okresie od dnia złożenia wniosku o umorzenie do dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 13, postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu. Do postępowania egzekucyjnego nie stosuje się art. 823 k.p.c. (ust. 2).

Mając zatem na uwadze, że w dniu 12 stycznia 2015 roku Z. M., działając na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej, złożył wniosek o umorzenie nieopłaconych należności składkowych i postępowanie w tym przedmiocie pozostaje zawieszony na mocy postanowienia ZUS z dnia 29 stycznia 2015 roku, uprawomocnienie się zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji z dnia 13 października 2016 roku, nie umożliwi organowi rentowemu automatycznego prowadzenia egzekucji należności nią objętych.

W żaden inny sposób złożenie wniosku o umorzenie należności w trybie ustawy abolicyjnej nie wpływa na sprawę niniejszą, w szczególności nie może prowadzić do automatycznego (tylko na skutek złożenia wniosku z dnia 12 stycznia 2015 roku) umorzenia należności nią objętych.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie Z. M. jako bezzasadne.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, przy czym mając na uwadze przebieg niniejszego postępowania oraz zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, że brak jest podstaw do ustalenia kosztów zastępstwa procesowego w stawce wyższej niż minimalna, jak również brak jest jakichkolwiek podstaw do odstąpienia od obciążania odwołującego tymi kosztami.